

5. ULUSAL AÇIK ERİŞİM KONFERANSI

27 EKİM 2016, TÜBİTAK, Ankara

Kurumsal Akademik Arşivlerde Kayıt Kalitesi ve Uluslararası Görünürlük

Sönmez ÇELİK

Doğuş Üniversitesi

Kütüphane ve Dokümantasyon Merkezi Müdürü

scelik@dogus.edu.tr; snmzclk@gmail.com

Şimdi Değilse Ne Zaman?

5604 kurumsal arşiv ve dergideki
17 milyondan fazla yayına erişmeye aracılık eden bir ağa katılmak

Bilimsel bilgiyi özgürleştirmek

Uluslararası düzeyde görünür olmak için

Harekete geçme zamanı!

Şimdi değilse, ne zaman?

Uluslararası Görünürlüğün Temel Kriterleri

Görünür olmak için ne yapmalı?

Uluslararası düzeyde görünürlük için temel kriterler:

- Kurumsal arşivlerimizdeki kayıtlar detaylı, kurallara uygun, yani nitelikli olmalı
- Kurumsal arşivlerimiz sürekli erişilebilir olmalı
- Kurumsal arşivlerimiz gerekli koşulları sağlayınca harmanlama sistemlerine kaydedilmeli, olası değişikliklerde, güncellemelerde ilgili yerlere değişiklik bilgisi verilmeli
- **Handle** sistemine üye olmak suretiyle kurumsal arşivlerimizdeki kayıtların dünya üzerinde temsilini sağlayan tekil bir erişim adresi sağlanmalı.

Uluslararası Servislerde Kurumsal Arşivlerimiz

Servis	Açıklama	Kayıtlı	Kayıtsız	Toplam
Handle / DOI	Ortak bir kayıt servisi tarafından verilen tekil kaynak erişim adresidir.	48	85	144
OAI	Veri sağlayıcıların listelendiği bir dizinidir.	21	123	144
BASE	KA'lerin içeriğini harmanlar ve içeriğinde arama yapılmasını sağlar.	30	113	144
OpenDOAR	Dünyadaki açık erişim arşivlerinin listeleyen bir dizindir.	75	69	144
ROAR	KA'lerin içeriğini harmanlar ve içeriğinde arama yapılmasını sağlar.	43	101	144
OpenAIRE	Avrupa'daki AE uygulamalarını destekler ve KA'lar üzerinde toplu arama yapılmasını sağlar.	27	117	144
ROARMAP	Arşivleme politikalarını / yönergelerini listeleyen rehberdir.	41	49	90
DSpace	DSpace yazılımı kullandığınızı DSpace topluluğuna bildirmenizi sağlar.	69	63	132
ULAKBİM	Türkiye'deki kurumsal arşivleri (DergiPark dahil) harmanlar ve içeriğinde arama yapar.	56	89	145

Detaylı Bilgi için: <http://acikerisim.ankos.org.tr/ulusalkagirisimleri.html>

Ulusal Kurumsal Arşiv Girişimleri

ANKOS Açık Erişim ve Kurumsal Arşivler

[Anasayfa](#)[Hakkımızda](#)[ANKOS](#)[Bir Bakışta AE](#)[AE Sözlüğü](#)[KA Girişimleri](#)[Telif Hakları](#)[İletişim](#)

Ulusal Kurumsal Arşiv Girişimleri

#	Üniversite/Kurum	Tür	Yazılım Yılı	Politika	Handle	OAI	BASE	O.DOAR	ROAR	O.AIRE	R.MAP	DSpace
1	Abant İzzet Baysal Ü.	Devlet	DSpace 2014	Var	--	--	--	--	--	--	Var	--
2	Abdullah Gül											
3	Acıbadem Ü.											
4	Adana Bilim											
5	Adıyaman Ü.											
6	Adnan Menderes Üniv.	Devlet	DSpace 2014	Var	Var	--	Var	Var	Var	Var	Var	Var
7	Afyon Kocatepe Üniv.	Devlet	DSpace 2014	Var	Var	--	Var	Var	Var	Var	Var	Var
8	Ahi Evran Üniv.	Devlet										
9	Ağrı İbrahim Çeçen Ü.	Devlet										
10	Akdeniz Üniv.	Devlet										
11	Aksaray Üniv.	Devlet										
12	Amasya Üniv.	Devlet	DSpace 2014	--	--	--	--	--	--	--	--	--
13	Anadolu Üniv.	Devlet	DSpace 2014	--	Var	--	--	Var	Var	--	--	Var
14	Ankara Üniv.	Devlet	Mitos	--	Var	--	Var	Var	Var	Var	Var	--
15	Ardahan Üniv.	Devlet	DSpace 2014	--	--	--	--	--	--	--	--	--
16	Artvin Çoruh Üniv.	Devlet	DSpace 2014	Var	Var	--	--	Var	--	Var	--	Var
17	Atatürk Üniv.	Devlet	DSpace 2014	--	--	Var	--	Var	Var	--	--	--
18	Atılım Üniv.	Vakıf	Mitos	--	Var	--	Var	Var	Var	--	--	--

<http://acikerisim.ankos.org.tr/>

oa@ankos.org.tr

Ana Menü

[KA Rehberleri](#)[KA Politikası](#)[AE Dünyasından](#)[Grafikler](#)[Haritalarımız](#)[Fotoğraf Albümü](#)[AE Arama Motorları](#)

Kaliteli Üst Veri Neden Önemli?

- Kaliteli Üst Veri Neden Önemli?
 - Üst veri akademik olarak konuşulabilirliğin önemli bir alt yapısıdır. Dolayısıyla üst veri, bilgilerin nitel olarak doğru kullanımına işaret eder.
 - Kurumsal arşiv, "her türlü bilimsel çıktıyı temsil eden dijital kaynağı içeren donanım, yazılım, veri ve prosedürden oluşan bir sistem" olduğuna göre üst verileri detaylı ve kurallara uygun olarak girmek suretiyle niteliği artırmalıyız.
 - Kurumsal arşivlere gireceğimiz veriler harmanlama amacıyla da kullanılacaktır. Dolayısıyla bu verileri [DRIVER Rehberi](#)nde belirtildiği gibi en azından basit Dublin Core alanlarının tanımlarına uygun yapmalı ve asgari gereksinimleri karşılamalıyız.

KA'larda Veri Giriş Formu Düzenlemesi

- Kaliteli üst veri için yayın türüne göre veri giriş formları düzenlenmelidir.
- Tüm Dublin Core alanları veri giriş formunda olmayabilir. Formda olmayan veriler manuel olarak eklenmelidir.
- DSpace'de her yayın türüne göre veri giriş formu oluşturulabilir.

Veri giriş formları

- **input-forms.xml** dosyasında düzenlenerek veya
- Web ara yüzünde "koleksiyon düzenle" sayfasındaki "Öğeler Şablonu" kısmını kullanarak düzenlenebilir

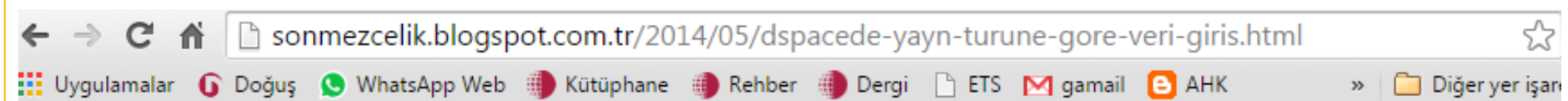
Düzenlenen Formlar:

- Geleneksel
- Tez
- Rapor
- Kitap
- OpenAIRE

```
<form-definitions>
<!-- Geleneksel veri giriş formu başlangıcı -->
<form name="traditional">
  <page number="1">
    <field>
      <dc-schema>dc</dc-schema>
      <dc-element>contributor</dc-element>
      <dc-qualifier>author</dc-qualifier>
      <repeatable>true</repeatable>
      <label>Yazar adı</label>
      <input-type>name</input-type>
      <hint>Bu yayının yazarlar/yazarları giriniz.</hint>
      <required></required>
    </field>
```


KA'larda Veri Giriş Formu Düzenlemesi

31 Mayıs 2014 Cumartesi

DSpace'de Yayın Türüne Göre Veri Giriş Formu Düzenleme ve Veri Tabanına Alan Ekleme (input-forms.xml)

DSpace varsayılan kurulumunda geleneksel bir veri giriş formu sunar. Bu form yayın türüne göre özelleştirilebileceği gibi Türkçe'ye çevirilerek de kullanılabilir. **Doğuş Üniversitesi Açık Erişim Sistemi** için **input-forms.xml** dosyası Türkçe'ye çerilmiş, içeriği özelleştirilmiştir. Şu halde; geleneksel, rapor, tez, kitap ve OpenAIRE destekli yayın türleri için ayrı ayrı form düzenlemeleri yapılmıştır. Ayrıca detaylı veri girişi için aşağıdaki alanlar veri tabanında oluşturulmuş ve bu alanlar veri giriş formlarına yansıtılmıştır. Özelleştirilmiş formu **kullanabilmek** için öncelikle aşağıdaki alanları veri tabanına ekleyiniz:

Veri Tabanına Eklenecek DC Alanları:

dc.relation.journal : Dergi adının yazıldığı alan.
dc.contributor.department: Yazarın bağlı olduğu bölümün yazıldığı alan.
dc.contributor.authorID : Yazar numarası alanı(YÖK Araştırmacı ID'si).
dc.identifier.volume : Makalenin yayımlandığı derginin cilt bilgisi.
dc.identifier.issue : Makalenin yayımlandığı derginin sayı bilgisi.
dc.identifier.startpage : Makalenin ilk sayfa sayısı.
dc.identifier.endpage : Makalenin son sayfa sayısı.

Güncel Konular

[DSpace 4.2 Kurulumu \(64 bit\)](#)

[DSpace 4.1 Kurulumu \(64 bit\)](#)

[dspace.cfg Konfigürasyon Dosyasında Düzenleme](#)

[DSpace'de Crontab/Günlük İşler](#)

[DSpace XMLUI Ara Yüzünde Özelleştirme](#)

[Türkçe Dil Dosyası Yükleme](#)

[Handle Kurulumu ve Düzenlemesi](#)

[DSpace'de LDAP Entegrasyonu](#)

[DSpace Veri Giriş Formları](#)

[DSpace'de Veri Giriş Adımları](#)

[DSpace xmlui Ara Yüzünde Jenerik Düzenleme](#)

[DSpace'de e-Kişi Oluşturma](#)

[DSpace'de Grup Oluşturma](#)

[DSpace'de Bölüm ve Koleksiyon Oluşturma](#)

<https://sonmezcelik.blogspot.com/>

KA Handle ve Önemi

Corporation for National Research Initiatives (CNRI)

Handle.Net®

Kayıt Servisi	Handle Ön Eki	Yerel Belirleyici
http://hdl.handle.net	11376	2120

<http://hdl.handle.net/11376/600>

- Düzenleme Detayı için [tıklayınız](#)

DSpace Harmanlama Ara Yüzü

DSpace OAI-PMH Data Provider

Invalid context

Available Contexts

Default Context This is the default context of the DSpace OAI-PMH data provider.

Identify

List Sets

List Metadata Formats

List Identifiers

List Records

Driver Context This contexts complies with Driver rules.

Identify

List Sets

List Metadata Formats

List Identifiers

List Records

OpenAIRE Context This contexts complies with OpenAIRE rules.

Identify

List Sets

List Metadata Formats

List Identifiers

List Records

Design by Lyncode

LYNCODE

DSpace Harmanlama Üst Verisi

```
<oai_dc:dc xmlns:dc="http://purl.org/dc/elements/1.1/" xmlns:doc="http://www.lyncode.com/xoai"
xmlns:oai_dc="http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc/" xsi:schemaLocation="http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc/
http://www.openarchives.org/OAI/2.0/oai_dc.xsd">
<dc:title>Reflections of historiographic metadrama in Tom Stoppard's Travesties, Arcadia, Indian Ink and Invention of Love</dc:title>
<dc:title>Tom Stoppard'ın Travestiler, Arkadia, Hint Mürekkebi ve Aşkın İcadı adlı oyunlarında tarihsel üstkurmacanın yansımaları</dc:title>
<dc:creator>Yardımcı, Çiğdem</dc:creator>
<dc:contributor>Uslu, A. Didem</dc:contributor>
<dc:contributor>Doğuş Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Edebiyatı Yüksek Lisans Programı</dc:contributor>
<dc:subject>Tom Stoppard</dc:subject>
<dc:subject>Postmodernizmin</dc:subject>
<dc:subject>Tiyatro</dc:subject>
<dc:subject>Postmodernism</dc:subject>
<dc:subject>Theatre</dc:subject>
<dc:description>With the emergence of postmodern theory, certainties about historical knowledge have been challenged in the second half of the 20th century. By displaying the unreliable narrators as well as the intertextual allusions in these texts, this thesis aims to point out to the fictionality of historical knowledge and its discursive structures with the help of Tom Stoppard's creative intellect.</dc:description>
<dc:description>Yirminci yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkan postmodern teori sayesinde tarihi bilgiler hakkında kesin görüşler reddedilmiştir. Bu çerçevede, tezin giriş kısmında tarih yazmanın geçirdiği değişim ve bunun tarihsel dramaya yansımalarını irdeler. Bunu postmodern cümle yapısına büründüklerine isaret eder.</dc:description>
<dc:date>2008</dc:date>
<dc:type>info:eu-repo/semantics/masterThesis</dc:type>
<dc:identifier>YARDIMCI,Ç. (2008). Reflections of historiographic metadrama in Tom Stoppard's Travesties, Arcadia, Indian Ink and Invention of Love</dc:identifier>
<dc:identifier>http://hdl.handle.net/11376/31</dc:identifier>
<dc:language>eng</dc:language>
<dc:rights>info:eu-repo/semantics/openAccess</dc:rights>
<dc:publisher>Doğuş Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü</dc:publisher>
</oai_dc:dc>
```


KA Kaydedileceği Servis ve Rehberler

DSpace: DSpace yazılımı kullandığınızı DSpace topluluğuna bildirmenizi sağlar:

Koşul : DSpace kurulumu ve KA içerik tanımı

Kayıt formu: <http://registry.duraspace.org/register-repository>

OAI (Open Archives Initiative)

Veri sağlayıcıların listelendiği bir dizinidir.

Koşul : OAI-PMH standartlara uygun arşiv alt yapısı.

Kayıt formu: <https://www.openarchives.org/Register/ValidateSite>

Kayıt Rehberi: <http://sonmezcelik.blogspot.com.tr/2014/05/open-archives-initiative-protocol-for.html>

OpenDOAR (Directory of Open Access Repositories)

OpenDOAR dünyadaki açık erişim arşivlerinin listesini veren bir dizindir.

Koşul: Kurumsal Arşivin OAI-PMH ara yüzünün ve Handle sisteminin çalışıyor olması

Kayıt formu: <http://www.opendoar.org/suggest.php>

KA Kaydedileceği Servis ve Rehberler

ROAR (Registry of Open Access Repositories)

Kurumsal arşivlerin içeriğini harmanlayan ve içeriğinde toplu arama yapılmasını sağlayan bir sistemdir.

Koşul: Kurumsal Arşivin OAI-PMH ara yüzünün ve Handle sisteminin çalışıyor olması

Kayıt Formu: <http://roar.eprints.org/cgi/register>

BASE (Bielefeld Academic Search Engine)

Kurumsal arşivlerin içeriğini harmanlayan ve içeriğinde toplu arama yapılmasını sağlayan bir sistemdir.

Koşul: Kurumsal Arşivin OAI-PMH ara yüzünün ve Handle sisteminin çalışıyor olması

Kayıt formu: <http://www.base-search.net/about/en/suggest.php>

OpenAIRE

OpenAIRE Avrupa'daki açık erişim uygulamalarını desteklemek amacını güder ve harmanladığı kurumsal arşivlerin içeriğini bir ara yüzden erişime sunar.

Koşul 1: Kurumsal arşivin [OpenDOAR](#)'a kayıtlı olması.

Koşul 2: Kurumsal Arşivin OAI-PMH ara yüzünün ve Handle sisteminin çalışıyor olması

Kayıt Rehberi: [OpenAIRE Kayıt Süreci](#)

KA Kaydedileceği Servis ve Rehberler

ROARMAP : (Registry of Open Access Repositories Mandatory Archiving Policies)

Arşivleme politikası olan kurumsal arşivlerin politikalarının kaydedildiği rehberdir. Buraya kayıt olabilmek için bir politikanızın olması gerekir!

Koşul: KA politikasının kurumunuz tarafından onaylanmış ya da kabul olması olmasıdır.

Kayıt formu: http://roarmap.eprints.org/cgi/roar_register

Kayıt Rehberi: <http://sonmezcelik.blogspot.com.tr/2015/11/roarmape-ack-erisim-politikas-kaydetme.html>

Daha fazla bilgi: <http://sonmezcelik.blogspot.com.tr/2014/05/kurumsal-arsivlerin-kayt-edilecegi.html>

KA Kaydedileceği Servis ve Rehberler

11 Mayıs 2014 Pazar

<https://sonmezcelik.blogspot.com/>

Kurumsal Arşivlerin Kayıt Edileceği Harmanlama ve Listeleme Rehberleri

Kurumsal arşivinizin uluslararası rehberlerde listelenmesi ve içeriğinin harmanlanması için kayıt ettirmeniz gerekir. Ancak kayıt işleminden önce kurumsal arşivdeki **handle kullanımı** konusunda kararınızı netleştirmeniz gereklidir. Handle düzenlemesi konusunda ayrıntılı bilgi için **DSpace'de Handle Kullanımı ve Handle Sunucu Kurulumu** başlıklı yazıyı inceleyebilirsiniz.

Kurumsal arşivinizi harmanlama ve listeleme servislerine kaydetmek için aşağıdaki adresleri kullanabilirsiniz:

Uyarı: OAI-PMH servislerine yapılan kayıtlarda **OAI Base URL** adresleri doğru yazılmalıdır. Detay için paylaşımın alt tarafına bakınız:

DSpace

DSpace yazılımı kullandığınızı DSpace topluluğuna bildirmenizi sağlar:

Koşul : DSpace kurulumu ve KA içerik tanımı

Kayıt formu: <http://registry.duraspace.org/register-repository>

OAI (Open Archives Initiative)

Veri sağlayıcıların listelendiği bir dizinidir.

Koşul : OAI-PMH standartlara uygun arşiv alt yapısı.

Görünürlüğü Artırma Girişimleri

Kurumsal arşivlerimizin görünürlüğünü artırmak için

- OpenAIRE
- BASE
- OpenDOAR
- ROAR
- ROARMAP

ile ANKOS AEKA Grubu ve OpenAIRE Türkiye yardım masası olarak iş birliği içinde çalışmalarımız devam etmektedir.

Görünürlüğü Artırma Girişimleri

- Nitelikli kayıt ile araştırmacıya doğru bilgiyi sunmak ana amaçtır.
- Nitelikli kayıt kurumsal arşiv sistemlerinin aynı dili konuşmasının önemli bir alt yapısıdır.
- Bu alt yapıyı güçlendirmemiz gerekir. Bu nedenle çok önemli olduğuna inandığım bir rehber hazırladım.
- Rehberin adı "**Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi**"dir.
- Rehber "**Açık Hava Kütüphanesi**" adlı blog sayfamda erişilebilir durumdadır.

<https://sonmezcelik.blogspot.com/>

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

20 Ekim 2016 Perşembe

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Bu rehber, Driver Rehberi 2.0 esas alınarak Dublin Core (DC) veri giriş alanlarına göre, DSpace kurumsal arşiv sistemi örneği üzerinden hazırlanmıştır. Rehberin amacı, Türkiye'deki kurumsal akademik arşivlere kayıt girişi yapanlara yardımcı olmak ve kayıtların standartlara uygun olarak oluşturulmasına katkı sağlamaktır. Kurumsal arşivlerdeki kayıtların detaylı ve standartlara uygun olması, araştırmacıların işini kolaylaştırması, harmanlama sistemlerinin içeriği belli bir düzende olması ve uluslararası görünürlük bakımından gereklidir.

Aşağıda kurumsal arşivlerde zorunlu, isteğe bağlı ve önerilen seçenekleriyle yoğun olarak kullanılan alanlar çizelge halinde verilmiştir. Çizelgede alanın tanımı, kullanım talimatı, kullanımına ilişkin örnekler, kullanım seçeneği, Dublin Core etiketi ve varsa alanla ilgili uyarılar belirtilmiştir. Ayrıca çizelgelerden sonra DSpace'deki "Dublin Core Şema Üst Veri Alanları"nın tamamı açıklamalarıyla birlikte listelenmiştir.

Alan adı	Başlangıç Soruları
Tanım	Gönderisi yapılacak kaynağın ön bilgilerin sisteme girilmesini sağlar. Buradaki amaç kaynağın çoklu başlığının olup olmadığının belirlenmesi ve eğer kaynak daha önceden yayımlanıp dağıtıldıysa veri giriş formunda ilgili alanların aktif edilmesidir.
Kullanımı	Önerilir

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Yazar
Tanım	Bir eserin içeriğinin oluşumundan birinci derece sorumlu kişi ya da kuruma yazar denir. Yazar alanı, bir eserin yazarını belirtmek için kullanılır.
Kullanımı	Zorunlu
Kullanım Talimatı	- Gerekli olması durumunda yazar alanını çoklu yazarlar için tekrarlayın. - Yazar adının yazımı "Soyad", "Ad" şeklinde olmalıdır. Ör.: Atatürk, Mustafa Kemal - Yazarın ilk adı / adlarının açık hali bilmiyorsa kısaltma kullanılır. Ör.: "Atatürk, M. K." - Nesil belirtilen unvanlar (Jr. Sr. vb.) soyadın peşine yazılır. Ör.: "Smit Jr." - Emin olunmayan isimler kaynakta görüldüğü gibi yazılır. - Kurumsal bir hiyerarşiyi içeren kurum adları büyükten küçüğe doğru araya virgül konularak yazılır. Ör.: "Doğuş Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü" - Bir hiyerarşinin varlığının ya da hangi kısmın daha büyük ya da küçük olduğunun belirgin olmadığı durumlarda, isim kaynakta görüldüğü gibi belirtilir. - Yazar dışında daha az düzeyde sorumlular söz konusu olduğu durumlarda, katkı sağlayan alanını (dc.contributor) kullanın.
Uyarı	Katkı Sağlayan ve Yayıncı, bilimsel çıktıya katkıda bulunmuş, kaynağın yazarı ya da yayıncısı olmayan kişi ya da kurumu ifade eder. Dolayısıyla bulunanlar yazar alanına yazılmaz.

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Katkı Sağlayan
Tanım	Kaynağın içeriğine katkı sağlayan kişi ya da kurumdur. Katkı sağlayan / sağlayanlar ilgili alanlarda belirtilir.
Kullanımı	İsteğe bağlı
Kullanım Talimatı	- Katkı sağlayanlar bir danışman, editör, resimleyen, hazırlayan ya da veri derleyicisi olabilir. - Katkı sağlayan kişi ve kurum adları yazar talimatında olduğu gibi belirtilir. - Kurumsal ya da ulusal otorite dizinine göre oluşturulmuş otorite listesindeki kişi ve kuruluş adlarının eklenmesi isteğe bağlıdır. - Kataloglama kurallarında olduğu gibi bir eser üzerinde belirtilen basit düzeydeki roller (yayın yönetmeni, baskı hazırlık vb.) yazılmaz.
Uyarı	“katkı sağlayan” alanı bilimsel çıktıya katkı sağlayan kişiyi açıklar. Yazar ya da yayıncıyı açıklamaz.
Örnek	- Tonta, Yaşar - Çelik, Sönmez - Doğuş Üniversitesi, Kütüphane ve Dokümantasyon Merkezi
Alan Etiketleri	<dc.contributor.advisor> <dc.contributor.editor> <dc.contributor.illustrator> <dc.contributor.other>

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Yazar Numarası
Tanım	Bir yazarı temsil eden tekil numaradır (ID). Yazar numarası otorite kuruluşlar tarafından yazara atanmış tekil numarayı ifade eder. Ör.: YÖK Araştırmacı Numarası, ORCID vb. yazar numarası. Yazar numarası yazarların, çoklu ad, evlenme, adlarda kısaltma kullanımı gibi nedenlerden dolayı meydana gelen sıkıntıların ortadan kaldırılması için önemli bir çözümdür.
Kullanımı	Önerilir
Kullanım Talimatı	• Yazar numaraları otorite kaynakta belirtildiği gibi kullanılır. • Bir yazara ait, farklı otorite kurumlar tarafından verilmiş birden çok yazar numarası varsa alan tekrar edilerek belirtilir. • YÖK Araştırmacı numarası için http://www.yok.gov.tr/web/acikerisim/yok-arastirmaci-id-sorgula adresini kullanınız. • ORCID araştırmacı numarası için http://orcid.org/ adresini kullanınız.
Uyarı	• Yazar numarası yanına isim veya benzeri belirteçleri koymayınız.
Veri Giriş Örneği	• http://orcid.org/0000-0002-3973-4664 • TR102382
Alan Etiketleri	• < dc.contributor.authorID >

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Yazarın Bağlı Oluğu Bölüm
Tanım	Bu alanda gönderisi yapılan kaynağın yazarının bağlı olduğu bölüm belirtilir. Böylece bölümlere ait yayınların listelenmesi ve sayısının görülmesi sağlanır.
Kullanımı	İsteğe Bağlı
Kullanım Talimatı	- Yazarın bağlı olduğu bölüm hiyerarşik düzende, yukarıdan aşağıya doğru arasına virgül konularak yazılır. - Kurumsal bir otorite kaynağı var ise bu kaynak esas alınır. - Çok yazarlı gönderilerde sadece kuruma ait yazar/yazarların bağlı olduğu birim yazılır.
Uyarı	- Farklı bir kurdaki yazarın bağlı olduğu bölüm bilgisini girmeyiniz. - Veri girişlerini belli bir standartta yapınız ve kısaltma kullanmayınız.
Veri Giriş Örneği	- Doğuş Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, İdare Hukuku Anabilim Dalı - Doğuş Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü - Doğuş Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü
Alan Etiketi	<dc.contributor.department>

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Başlık ve Alternatif Başlıklar
Tanım	Bir kaynağa verilen ad ya da kaynağı tanımlayan ibare.
Kullanımı	Zorunlu
Kullanım Talimatı	- Kaynak başlığının orijinal kelimeleri, sırası ve yazımını korunmalıdır. - Yalnızca özel isimlerin baş harfini büyük yazılmalıdır. - Başlıktaki noktalama orijinalin aynısı olmak zorunda değildir. - Alt başlıklar iki nokta ile başlıktan ayrılmalıdır. - Farklı dillerdeki yayın başlık / başlıklarını alternatif başlık alana girin. Birden çok alternatif başlık var ise alternatif başlık alanı tekrar edin.
Uyarı	- Başlık yazımında büyük harf kullanmayınız. - Özel harf dışında büyük harf kullanmayınız. - Başlıkları cümle yazım düzeninde yazınız.
Örnekler	- DRIVER rehberi 2.0: İçerik sağlayıcılar için rehber - Kurumsal akademik arşivlerde kayıt kalitesi: Uluslararası görünürlük - DSpace'de adım adım kayıt girişi ve yayınlama - Kurumsal arşivlerin kayıt edileceği harmanlama ve listeleme rehberleri - DSpace yazılımı ve veri giriş eğitimi
Alan Etiketi	<dc.title> <dc.title.alternative>

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Yayıncı
Tanım	Bir eseri sunum için hazırlayan kurum, kuruluş ya da şahıstır. Yayıncı alanı, yayıncıyı belirtmek için kullanılır.
Kullanımı	Kullanılabilir olduğunda zorunlu
Kullanım Talimatı	• Kaynağın yayıncısı ticari ya da ticari olmayabilir. • Yayıncı yalnızca bibliyografik bilginin işlevselliği / niteliği için kullanılır. • Yayıncı alanında yayıncının yalnızca kaynakta verilen (ticari) adı kullanılır. • Üniversite yayınlarında, üniversitenin adından sonra, fakülte ve/veya bölüm ya da birim adı yazılır. • Hiyerarşik bir yapılanmanın açıkça görüldüğü kurumlarda, hiyerarşinin en geniş parçasından en küçüğüne doğru sıralanır. Hiyerarşi yoksa ya da hangisi yapının daha büyük ya da küçük parçası olduğu bilinmiyorsa, isimleri kaynakta görüldüğü gibi yazın. • Kurumsal bir hiyerarşiyi içeren kurum adları büyükten küçüğe doğru araya virgül konularak yazılır. Ör.: "Doğuş Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü" • Otorite listesindeki yayıncı adlarının yerel ya da ulusal kavram dizinine göre kullanılması isteğe bağlıdır.
Uyarı	• Yayıncıyı yazar ve katkı sağlayan ile karıştırmayın. Genellikle yazar ve yayıncı farklıdır.
Örnek	• Doğuş Üniversitesi

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Tarih / Yayın Tarihi
Tanım	Tarih, genellikle kaynağın oluşturulması ya da sunulması ile ilgilidir. Tarih değeri kodlamasının önerilen en iyi uygulaması ISO8601 [W3CDTF] biçimidir. Yani yazım biçimi YYYY-AA-GG şeklinde belirtilir.
Kullanımı	Zorunlu
Kullanım Talimatı	• Tarih ve zaman W3C standartlarına göre belirtilir. Ör.: YYYY-AA-GG. – YYYY [yıl dört basamaklı] zorunlu – AA [ay iki basamaklı (10 = Ekim)] isteğe bağlı – GG [gün iki basamaklı (01'den 31'e)] isteğe bağlı • Dublin Core alanlarının farklı amaçlara hizmet eden oluşturma, yayınlanma, güncelleme gibi birden fazla tarih alanı olur. Bir kayda birden fazla tarih eklemek araştırmacının kafasını karıştırır. Bu nedenle kurumsal arşiv yöneticisi hangi tarih alanını kullanacağı önceden belirlemelidir. • Son kullanıcı açısından en anlamlı tarih bilgisi kaynağın yayınlanma tarihidir. • Belirsiz tarih alanları karışıklığını ortadan kaldırmak için, tarih alanlarının azaltılması ve en anlamlı olan alanın kullanılması önerilir. Bu da genellikle yayınlanma tarihidir. • Tezlerde yayın tarihi olarak kabul tarihi kullanılır. • Yayın tarihi mevcut değilse, kabul tarihi gibi mevcut başka bir tarih kullanılır. • Kaynakta yayın tarihi belirsiz ise en uygun tarihi kullanın. Bir tarih kullanmak hiç kullanmamaktan daha iyidir.

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	İlgi (Dergi / Konferans / Kitap Adı, Cilt / Sayı / Sayfa vb.)
Tanım	İlgili kaynağın bilgisidir. İlgili kaynak bir makalenin yayımlandığı bir dergi adı, bir konferans ögesinin yer aldığı konferans kitabı, ön baskısı sisteme kaydedilmiş bir yayının son baskısı olabilir. Veri girişinde isteğe bağlı olarak bunlar bir biriyle dc.relation alanıyla ilişkilendirilebilir.
Kullanımı	İsteğe bağlı
Kullanım Talimatı	- Önerilen en iyi uygulama, kaynağı bir resmi belirteç sistemiyle uyuşan dizge ya da numaralar aracılığıyla atıfta bulunmaktır. “dc.relation” alanı birden fazla üst veri bilgisi arasındaki farklı türdeki bilgileri belirtmek için kullanılır. - Üst veri kayıtları arasındaki ilişkileri belirlenen sürümlerin üst verisinin kullanımı ve sürüm ayrımı (yazar sürümü ve yayıncı sürümü, ön baskı, baskı sonrası, vb.) arasındaki ayrım için üst veri kayıtlarının görünür hale getirilmesinde kullanılır.
Uyarı	- dc.identifer ve dc.source - alanlarıyla karıştırılmamalıdır.
Örnek	Doküman A'daki “ilgi” verisi (ön baskı): http://hdl.handle.net/11376/1 http://hdl.handle.net/11376/2 Doküman B'deki “ilgi” verisi (son baskı): http://hdl.handle.net/11376/2 http://hdl.handle.net/11376/1

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Atıf
Tanım	Kurumsal arşive kaydedilen kaynağın APA, Harvard, MLA biçimlerinden biri ile belli bir standartta bibliyografik künyesinin yazılmasıdır.
Kullanımı	İsteğe bağlı
Kullanım Talimatı	- Kurumunuz tarafından kabul edilmiş standarda göre bibliyografik künye girişi yapın. - Arzu edilir ise veri girişini baz alarak programa dahil edilecek bir eklenti ile bu alan otomatik olarak kullanılabilir. - Künye girişleri yayı türüne göre nitelikli düzenlenmeli, aksi durumda kullanılmamalı.
Uyarı	Künye girişini mutlaka kurumunuzca benimsenmiş biçimde (APA, MLA, Harvard vb.) giriniz.
Örnek	- Tonta, Y. ve Ünal, Y. (2005). Scatter of journals and literature obsolescence reflected in document delivery requests. Journal of the American Society for Information Science & Technology, 56(1), 84-94. - Gürsoy, C. T. (2007). Finansal yönetim ilkeleri. İstanbul: Doğu Üniversitesi. - Çelik, S. (1999). Üniversite kütüphanelerinde personel yönetimi ve Türkiye'de durum. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kütüphanecilik Anabilim Dalı, İstanbul.

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Tür
Tanım	Kaynağın bilimsel çıktı türüdür. Dublin Core tür alanı, kaynağın yayın türü ya da fikri ve/veya içerik türünü tanımlar. Kullanıcının, ne tür bir kaynağa bakmakta olduğunu açıklar. Tür; yayının kitap, makale, konferans ögesi vb. olduğunu belirtir.
Kullanımı	Yayın “Tür”ü alını üç şekilde kullanılır. 1) "Zorunlu": Aşağıdaki DRIVER Yayın-Türü terminolojine bağlı olarak yayımlanmış eser ve kabul edilmiş tezler için “Tür” alanı zorunludur. DSpace’de veri girişi sırasında sadece ilgili yayın türü seçilir. Sistem veri işlenirken seçilen tür aşağıdaki örneğe uygun olarak veri tabanına otomatik olarak kaydedilir. • info:eu-repo/semantics/article • info:eu-repo/semantics/bachelorThesis • info:eu-repo/semantics/masterThesis • info:eu-repo/semantics/doctoralThesis • info:eu-repo/semantics/book • info:eu-repo/semantics/bookPart • info:eu-repo/semantics/review • info:eu-repo/semantics/conferenceObject • info:eu-repo/semantics/lecture • info:eu-repo/semantics/workingPaper • info:eu-repo/semantics/preprint • info:eu-repo/semantics/report

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Tanımlayıcı / Belirleyici
Tanım	Bir bağlam dahilinde kaynağın kesin referansıdır.
Kullanımı	Zorunlu
Kullanım Talimatı	- Önerilen en iyi uygulama, kaynağı resmi bir tanımlama sistemiyle uyuşan dizge ya da numaralar aracılığıyla tanımlamaktır. - Resmi belirleme sistemleri; URI (Uniform Resource Identifier), URL (Uniform Resource Locator), DOI (Dijital Object Identifier) ve URN:NBN'dir. - Bu alanın en uygun kullanımı doğrudan link ve tanımlayıcıları alanı tekrar ederek vermektir. - Yayın için bulunabilecek her tanımlayıcı belirtilmelidir. Ör.: URL, DOI, URN:NBN, ISBN, ISSN, vb.) - Bu alanın “en uygun” kullanımı, tanımlayıcının URL biçiminde konulmasıdır. Tanımlayıcı direk URL ya da PURL, HANDLE ya da diğer uluslararası çözüm mekanizmaları gibi URL yönlendirmesi de olabilir.
Uyarı	- dc.relation alanı kaynağın bir sürümünden ötekisine yönlendirilmesi için kullanılır. - dc.source alanı kaynağın kökeninin bibliyografik alıntısı için kullanılır.
Örnek	Tanımlayıcılar URL'nin veriliş sırasına göre sıralanır. İlk URL “en uygun” seçenek olarak değerlendirilir. Ör.: DRIVER'da son kullanıcının yönlendirilmesinde kullanılır. Son kullanıcı bulduğu kaynaklar hakkında daha fazla bilgi sahibi olma, bağlamı görme ve yerel bir arşivin sunmak zorunda olduğu diğer hizmetleri kullanma imkanına sahip olur.

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Dil
Tanım	Kaynağın fikri içerik dilidir.
Kullanımı	Önerilir
Kullanım Talimatı	• Bir kaynak bir ya da daha fazla dilde yazılabilir. Bu durumda kaynakta kullanılan bütün diller “dc.language” alanında kullanılır. • Eğer kaynak bir dilde yazılmış ve ötekine çevrilmişse, her çevirinin kendi dilinde verilir. • Dil kullanımı için ISO biçimi önerilir [http://www.sil.org/ISO639-3/codes.asp]. • İhtiyaç halinde birden fazla dili belirtmek için alan tekrarlanır.
Uyarı	• Dil kodu ülke kodu ile karıştırılmamalıdır.
Örnek	• tur • eng • deu
Alan Etiketleri	• <dc.language.iso> • <dc.language.rfc3066> • <dc.language> Alan etiketlerinin açıklamaları için “Dublin Core Şema Üst Veri Alanları” başlığına bakınız.

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Konu / Anahtar Kelimeler
Tanım	Eserin konusu. Genellikle bir konu; kaynağın fikri içeriğini tanımlayan, anahtar kelimeler, anahtar ifadeler ve sınıflandırma kodları ile ifade edilir.
Kullanımı	Kullanılabilir olduğunda zorunlu
Kullanım Talimatı	- Genelde en dikkat çekici kelimeleri anahtar kelime olarak belirleyin. - Belirli bir kaynağı açıklayamayacak kadar genel olan terimleri kullanmaktan kaçının. - Kaynağın konusu bir insan ya da organizasyon olduğunda, yazar adını yazarken kullanılan biçimin aynısını kullanın. - Her bir anahtar kelime için alanı tekrarlayın. - Anahtar kelimelerin baş harflerinin büyük ya da küçük yazılması konusunda bir şart yoktur. Çoğunluk baş harfleri büyük yazdığından, harmanlama sistemlerinde tutarlılık bakımından çoğunluğa uyun. - Anahtar kelime veya konu başlığı yazımında sadece büyük harf kullanılmaz. - Terimler standart bir otorite kaynağından alınıyorsa; her terimi ayrı bir alanda kodlayın. Büyük harf ve noktalama kullanımını otorite dizinindeki gibi yapın.
Uyarı	Konu alanı bir kaynağın konusunu açıklar "Tür" alanı ile karıştırılmamalıdır.
Örnek	- Kurumsal Arşivler - Açık Erişim - Dublin Core

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Tanımlama (Özet, Sponsor, Açıklama vb.)
Tanım	Kaynağın içeriğini açıklar. Tanımlama içerik ile sınırlı değildir. Tanımlama özet, içindekiler, sürüm, sponsor gibi içeriği ve serbest-metin açıklamasını da içerebilir.
Kullanımı	Kullanılabilir olduğunda zorunlu
Kullanım Talimatı	• Bu alan içerik hakkında metinsel açıklama yapmak için kullanılır. • Eğer kaynak birden çok farklı öge içeriyorsa, bu dosyaların URL'lerini listelemek için tanımlama / açıklama (dc.description) alanını kullanmayın. • Farklı dillerdeki "öz" / "özetler" için alanı tekrarlayın. • Varsayılan olarak "öz" / "özet" girin.
Uyarı	• Özet gibi metinsel ifadeleri yazarken alanlarda "enter" boşluğu kullanmayın. • Kopyalayıp yapıştırdığınız metinlerde "enter" boşluğu var ise temizleyin.
Örnek	• Öz / özetleri enter boşluğu kullanmadan yazınız. Satırbaşı yapılarak yazılmış özetlerin paragraflarını iptal ederek düz metin şekline dönüştürün. • Özellikle PDF dokümanlardan kopyalanan özetlerdeki Enter boşluklarını temizleyerek düz metin haline getirin.
Alan Etiketleri	• <dc.description.abstract> • <dc.description.provenance> • <dc.description.sponsorship>

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Haklar / Erişim Hakları
Tanım	Kaynakların kullanım ya da erişim hakkını belirleyen alandır.
Kullanımı	Önerilir
Kullanım Talimatı	- Haklar alanı kaynağın kullanımını; ona erişim ya da böyle bir bilgi sağlayan servis için yönetim haklarını içerir. Genellikle hak bilgileri Fikri Mülkiyet Haklarını, Telif Haklarını ve çeşitli Mülkiyet Haklarını kapsar. - Tekrar kullanım haklarının son kullanıcıya bir URL ile açıkça belirtildiği yerlerde haklara atıfta bulunması tavsiye edilir. Örneğin, Creative Commons organizasyonu farklı Yetki Bölgelerindeki farklı lisanslar için URL'ler geliştirmiştir. Bu lisanslar makine tarafından okunan kullanım lisansları için uygulanabilir.
Uyarı	Telif hakkı belli bir kişi ya da kuruma ait olan kaynaklar için bu alanda bilgi verilmesi önerilir.
Örnek	- info:eu-repo/semantics/openAccess - info:eu-repo/semantics/embargoedAccess - info:eu-repo/semantics/restrictedAccess - info:eu-repo/semantics/closedAccess (c) Doğu Üniversitesi, 2015 (c) Sönmez Çelik, 2015

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Dosya Yükleme Adımı
Tanım	Bu adımda üst verisi girilen kaynağın tam metni ve varsa ilgili dosyaları (ana dosya ve varsa ek dosyaları) yüklenir.
Kullanımı	Önerilir
Kullanım Talimatı	• Yayının tam metin dosyasının yüklenmesi tavsiye edilir. • Dergi makaleleri için Sherpa RoMEO'dan yayının telif durumu kontrol edilmelidir. • Sherpa RoMEO'da yer almayan yayınların telif durumun başka kaynaklardan sorgulayınız. En azından internet üzerinden serbest erişimde olup olmadığını kontrol ediniz. • Eğer yüklenen dosyaya belli bir tarihe kadar erişim engeli / ambargo konulacaksa “Özel tarihe kadar ambargolu erişim” alanında YYYY-AA-GG biçiminde tarih girilmelidir. • İsteğe bağlı olarak “Neden” alanında ambargo nedeni belirtilir. • Dosya boyutunun konfigürasyon dosyasında (dspace.cfg) belirtildiği boyuttan büyük olmaması gerekir. Konfigürasyon dosyasında varsayılan dosya yükleme boyutu 500 MB'dir. • Dosya açıklamasına dosya adı olarak web ara yüzünde de görünecek olan anlamlı isimler verilebilir. Ör.: Yayıncı Sürümü, Yazar Sürümü vb.
Uyarı	• Üst verisini kaydettiğiniz dosyanın tam metni yok ve konfigürasyon dosyasında, dosya yükleme yapmadan geçmeye izin verecek şekilde ayarlamadıysanız buraya geçici / sembolik bir dosya yükleyiniz.
Dosya adı	• ataturkmk_1920.png

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Alan adı	Dağıtım Lisansı
Tanım	Bu adımda, gönderi yapan kişiye yaptığı gönderinin dağıtım ve depolama koşulları ile ilgili durumu bildiren bir dağıtım lisans metni sunulur.
Kullanımı	Önerilir
Kullanım Talimatı	• Dağıtım lisans metni konfigürasyon dosyaları arasında salt metin dosyası olarak düzenlenmiştir. • Lisans metni dosyadaki düzenlemeler /dspace/config/ yolu altındaki default.license dosyasında yapılmalıdır. • Gönderinin gerçekleşebilmesi için “Lisansı Kabul Ediyorum” seçeneğinin işaretlenmesi gerekir. Aksi halde gönderi iş havuzuna yüklenmez.
Uyarı	• Dağıtım lisans dosyası yapılan tüm gönderilere varsayılan olarak eklenir. • Daha önceden yapılmış bir gönderinin lisans dosyası değiştirilecekse “öğe düzenle” kısmının “veri akışı” kısmından silinerek yeni lisans dosyası yüklenmelidir.

Kurumsal Akademik Arşiv Sistemine Kayıt Giriş Rehberi

Dubli Core Şema Üst Veri Alanları

Alan Adı	Kapsam ve Kullanımı
dc.contributor.advisor	Tez danışmanı adının belirtildiği alan
dc.contributor.author	Yazar adının belirtildiği alan
dc.contributor.authorID	Yazar numarasının belirtildiği alan
dc.contributor.department	Yazarın bağlı olduğu bölümün belirtildiği alan
dc.contributor.editor	Editör adının belirtildiği alan
dc.contributor.illustrator	Bir esere görsel yönden katkı sağlayan kişinin adının belirtildiği alan
dc.contributor.other	Bir eser katkı sağlayan diğer kişi / kurumların belirtildiği alan
dc.contributor	Bir kişi, kuruluş veya içerikten sorumlu hizmeti sağlayanların belirtildiği alan
dc.coverage.spatial	İçeriğin mekansal özelliklerinin belirtildiği alan
dc.coverage.temporal	İçeriğin geçici mekansal özelliklerinin belirtildiği alan
dc.creator	Kullanılmaz; sadece harmanlama sistemleri içindir
dc.date.accessioned	Öğe için DSpace tarafından otomatik olarak atanan zamanın belirtildiği alandır
dc.date.available	Gönderinin açık erişim olacağı tarihin belirtildiği alan
dc.date.copyright	Telif hakkı tarihinin belirtildiği alandır

DİKKATİNİZ İÇİN
TEŞEKKÜR EDERİM...

TEŞEKKÜR EDEBİLİRİM...
DİKKATİNİZ İÇİN

Sönmez ÇELİK
Doğuş Üniversitesi
Kütüphane ve Dokümantasyon Merkezi Müdürü
ANKOS AEKA Üyesi
scelik@dogus.edu.tr; snmzclk@gmail.com